

מבער למסוה

(שעורים בהסתכלות)

חמיד : ואני השבתי

רבש"ע ! מה

היינו עושים, למשל,

אלמלי היה קם רבנו

נרשן מקברו והיה

מטיל חרם חדש לא על הנשים כי אם גם על שני העתונים היוניים **בעיריט**, ולא היה לנו עוד אותו העתון **וענת** היודע לעמד בלי עין-הרע, על המשפך ולהמציא לנו בנוריוה נפלאה ידיעות ואינפורמציות מעירנו ומכל העולם כלו :

הנה למשל, בשבוע העבר קראתי ב"הארץ" ידיעה מפתיעה כי ביום הראשון (העבר) הציג המשטרה המקומית חיון ערבי מצלאח-ארין אל איובי. ואך הגיע היום המקווה, לא שהיה הרבה לבשתי. מכוח רצח" כדרכי לכבוד היום, נטלת את מקלי בדי ויחד עם שכני מ"לידי הארץ" יצאנו הוצץ ועשינו דרכנו ישר לראינע "ציון"... כי למח אכחד ? בלחה נפשי לראות פעם מחוה מהגבור ה"איובי" ששם פעם קין לממלכת הזנזרים בארצנו... והנה, לא היה ולא נברא, לא "איוב" ולא שוטרים, ממש כמו ביום הפרעות בעירנו... ראיתי אמנם שוטרים אחדים אך לא על הבמה, כי אם בין הקהל הקטן שישב והביט ב"סינמה" אל האשה של אלכסנדר דומה...

ורק לפני שבועיים ימים קראתי באותו עתון ידיעה נעימה ע"א פגישה סוקולוב ובלפור בושינגטון במלון Letters Home. א"א בקי ס"כ הישב בפרשת "מסע" ככל העסקנים

הגדולים שלנו, ולא זכיתי לבקר את המלונים הגדולים בושינגטון, ואולם עד כמה שהספקתי להקיר ולררש מאחינו האמריקנים שנהירים להם שבילי דושינגטון, נראה לי שהמלון הג"ל נפתח רק בעתון "הארץ".

הפשתי במלון ומצאתי את סוד המלון... בנוף התלגרם האנגלי היה כתוב לאמר: in the letters home כלומר שהם נפגשו במעונו של זה האחרון (של בלפור) בושינגטון. והמתרגמים האנגלים של העתון ההגון יודעים ב"ה לנלות "מלונים" חדשים באמריקה, שורדים ציונים בלבנון ופוליטיקה של בית-הכסא, במחילה, בא", כידוע.

כן, עיקר שכתתי: עוד קיום אחדים לציין את זריזותה של "הארץ".

לעתון הגון זה יש, כידוע, קורספונדנטיים מיוחדים השולחים לו "טלגרמות" מיוחדות על כל המתרחש בעולם הגדול, חוץ ממצרים הקרובה מאד לארצנו. כנראה, אין ארץ מצרים חופשת מקום בכדור "הארץ".

בהמשי לדצמבר הגיע ערלי-פשה לקהיר, ומפני כי הקורספונדנטיים של "הארץ" שייכים, כנראה, לסיעת-זגלו, ע"כ לא מצאו כלל לנהוץ להודיע לעתונם את המאורע המדיני ההשוב הזה. א"ה, לאחר שישלימו פעם שני הצדדים, יזכו גם קוראי "הארץ" לדעה סו"ם שערלי-פשה הגיע כבר מצרימה...

נודע לנו ג"כ ממקור נאמן כי הקורספונדנט הלונדוני שלרם נוטה לצד דירוליו ולא זה שבירושלם (! מנהיג האירלנדים, וע"כ נמנע

משלח לעתונו בירושלם ידיעות טלגרפיות ע"א שלום אירלנדיה. ואולם הקב"ה מקדים, כידוע, רסואה למכה ושולח "מברקים" ל"דאר-היום" כדי להספיק "חמר" למאמר ראשי ל"הארץ" על השלום האירלנדי.

ואימתי נזכה למאמר ראשי בעתון "ההגון" ע"א השלום בין שני הסופרים קלוזנר ובורוכוב, אחרי הפגישה היפה בפהיחה קלוב-הסופרים בשבוע זה בעירנו?...

קשה, קשה מאוד להתחרות עם עתון כזה! הוי, "דאר היום" המסכן, האומלל!...

מאשימים את הקהל הירושלמי שאינו דיוק לבוא לאספות או לנשפים בשעה הקבועה במודעות. אני, בניהון דיון, הנני דוקא תמיד מן הזרזים, אך לא מן הנשכרים...

גם לקונצרט הממולה והנלכב האחרון של "קרסו ושליאפין" שלנו, אמרתי: יפה חצי שעה אחת קדם, ובאתי בשעה 8 כדיוק, והנה היה האולם מלא מחציו ולמטה... ובהגיע השעה התשיעית והמסך לא הורם, נשמע הקונצרט ממקום אחר, כלומר מצד הקהל בישיבה-שלמעלה שהיה אנוס, כנראה, עפ"י השתיקה של המשוררים להעירם במזוהאת כפים ובצפצפות-שפתיים, נוסח ישמעאל, וקצחם ברקיעת-רגלים, נוסח אשכנז... והלא הארטיסטים שלנו באו מאד רופה ועל משקל "אבטומוביל"

ככתוב על האוטומוביל המוביל את העתון ההגון" ליפו — על טהרת הלשון הרוסית... מכונה הם מלהזכיר (! וכי, לנו ה"ליבנטינים"

ללמדם חלילה פרק בסדר הדיון בחיאטראות? ודוקא בבית-הדעים התחיל הפעם הנשף של אנ—סקי כמעט בדיוק; כנראה, מפני כי צר המקום...

בכלל אי-אפשר להניד שהקהל שלנו יהיה "בעלן" גדול על חיונות ונשפים בזמננו, והספסלים הריקים בראינע, בנשף או בהצנה, יוכיחו! ואולם נשף אנ—סקי שאני! הן הוא היה, מכינים אתם, סוציאלי-ריכוזיונר וגם סופר ורגוני טהור ולא הלילה כברדיצ'בסקי ז"ל שלא הספידוהו. כהלכה... ויש לפעמים שגם הקהל מראה את הכחו היתרה לאמנות, וביחוד כשהדבר נוגע ל"אמביציה" שלו. בא

יהודי לקופה ואינו מוצא עוד כרטיס לכניסה, אז דוקא יצרי-הרע ואו הטוב שכו מהגבר רחמנא-ליצלן ומתחיל מתלהב בו, משיאו לדבר-עבירה והנה פחאום קול רעם בדלחים עד להחריש האזנים ונפץ שמשות בכל החלונות הן בנשף הנוכה, הן בפורים ואפילו ביום חול, כידוע.

קונדסים אחדים מסתכנים ומתכנסים בדוחק וקופצים בראש על יד הבמה... וגם הפעם בנשף אנסקי מלא הקהל את אולם בית-הדעים כתיבת סרדינים... וב הקהל עומדים צפופים מעל הספסלים, ומי בין הספסלים ומקבלים נחת רוח זה מזה, כי זהו טבעם של ספסלי ביה"ע שעומדים הם לא בקו ישר, כראוי לספסלים ישרים, אלא עמידתם היא כאלכסון או כמצב של רכיבה זה על נבי חברה, בלתי "מיושבים", באופן שכשאתה יושב במקומך

הנך נמצא תמיד, בין המצרים וכשרוצה הנך למצוא את רגלך, או עליך לתת בה סימן כאותה בתולה שישבה בענלה המלאה לה נוסעים, שלחצו לא עליכם את רגליה וכששאלו אותה— לקול צעקהה — מנין לך שזוהי הרגל שלך? ענתה בענות-הין: יש לי סימן, הפוזמק שעליה הוא כחול"...

* * *

ושוב פעם הניעני מכתב מתלמידי היקר בפ"ח, קצת מעינא-דיומא, כלומר מעניני רפואה והיגיה, וכדי לא למנע את הטוב מבעליו, הנני מוסרו לכם ככתבו וכלשונו ממש: לכבוד רבי ואלופי מר עזמנת שלום וברכה.

מורי ורבי!

חז"ל אמרו שאין מול לישראל, כלומר שב"י עומדים תחת השנחה פרטית. יודע אני אפילו שישנם בעולם אפיקורסים ר"ל שאינם מאמינים בזה ואומרים שכל העולם כלו עומד תחת חוקי הטבע ואין יוצא מן הכלל. ויש דוקטורים שגלו "אמריקה" ואומרים, למשל, שהרבה מיני חיות קטנות יש בעולם, שאין העין רואה אותם והם פרים ורבים לאלפים ולרכבות כמשך שעות אחדות ודוקא במקומה מטונפים, והם הם המביאים לעום את כלל המחלות וכל מרעין בישין, רחמנא ליצלן, ובכל זאת, אל יחשב לי לעון, אני איני מאמין בדוקטורים כאלה. איך אומר שם המשורר?

תנאי זה התנה מלאך הקרקע עם הרופא הראשון בארץ; ואני ואת בריתי אתך; הן לי הנפש והרכוש קח לך... אבל אין זה מעניני, העיקר שרוצה אני

להניד הוא, שאנחנו עומדים פה חוץ לנדר הטבע, שאם היינו ככל בני-אדם תחת השפעת חוקי הטבע איך היה אפשר בכלל לחיות במושבתנו ולהכנס, למשל, באישליויים שלנו? מנהג יפה הנהינו אצלנו שהרופא לאכל בשר עליו להשכים ואטליו באשמורה השלישית, בשעה שהאשה מספרת, ובלאו הכי אין לך בשר... כיוצא מן הכלל הם חברי הועד, כמוכן, אבל במחיצתם אי-אפשר להכנס והור הקרב בו יענשו. שם באטליויים יש ב"ה ברזים ושם הוחצים את הקרבים והכרעים, שם גם מונחים העורות הנותנים ריח נחוח" על כל הסכיבה, שם גם הזוכים שגרו לרם דירה, דירת-קבע, הכל שם, חוץ מנקיון וסדר... והלחץ זה הדחק אשר שם אין לתאר, ובזכות זה אתה זוכה לשמע מהני מילי מעליוחא" מפי הקצבים בראש תשלום, כמוכן, והכל בשביל האוקיה בשר! ונמצא "חס" אחד מהסניטרים שלכם שבקש מהועד לשלח את הרופא לבדוק את הבהמות קדם שחיטהן וענו לו: כלום אין לנו כמה להתעסק אלא בבדיקות הבהמות? כנראה, אין הספרים והמטלחים במושבות צדיקים גדולים מחמת שאין מדקדקים עמם על תוש השערה, ולא על שערה אחת בלבד כי אם על כמה וכמה שערות בני-אדם שנוזזים ומנלחים את ראשיהם בראש כל חרצה. ומי שרוצה, למשל, להתקשט ולהתהדר בנוצות של אחרים, כלומר של תרנגולות, יונים וכל מיני עופות, יבוא לחוצות מושבתנו שמנהג אבותיהם בדיהם למרט הנוצות בלכתם בדרך ממקום שהייתה לכיחס. גם את מייה-שופכין, במחילה, נוהגים אהב" לשפך החוצה דרך הפתח או דרך החלון, והעובדים בשעה זו יכולים לקבל מה שקבר המן בשעתו מידי אשתו, כידוע.

ויש ששכני רצון הם מהפשי הנמור הזה ומזכירים באנחה את הנורת הרעות של האנגלים ה"רשעים" שדרשו לנקות את כל האשפה והענישו את העבריינים; הנה מה טוב ומה נעים עכשיו שאין פוצה פה ומצפצף, ואתה רשאי לעשות ברשות הרבים כאדם העושה בתוך שלו, ממש מיה נפשות!

עוד בזמן המלחמה בא אחד למחננו, הצינו לאדם וחציו לשמים, ודרש בבית-הכנסה על דבר הנקיין והביא ראיה מתורתנו הקדושה שצותה לנו: "וד תהיה לך מחוץ למחנה ויצאת שמה חוץ וכו"'. הלעינו בו השומעים ואמרו: הן זה נאמר אך בצאתם למלחמה ולא להיותים במח... ומני או חסמו את הדרך בבית-הכנסת בעד אלה האנשים שיש איזה ספק-ספיקא אם כשרים הם לכל פרטיהם, לעלות על הדוכן ולדרש בפני רבים.

ואחרי הדברים האלה, מה תנידו אתם, החכמים: העומדים אנהנו תחת חוקי הטבע? הלאיך הנאמן: ע למ ת ג י ג י ר ו ס. * * *

לכבוד יום השחרור, שלנו" קבלתי מודעה זו:

ה ש ב ת א ב ד ה האשה מרת די-קלארא-ציון מלונרון נעלמה בזמן האחרון. לפני שנה בערך ראינה הולכת שלובת-זרוע עם צ'יצ'ל על-הר-הצופים. ביום 1 מאי ברחא מיפו מפני הפרעות, ביום 3 יוני נפלה למשכב וביום 2 נובמבר ש"ז נמלטה מידי מושל עירנו לרחוב-היהודים.

סמניה: פנים חרות, שמלחה לבנה ומגן דוד תכול על חוה... מי שירצה אותה בארצנו יישיב להודיע מיד לבלפור או להנהלה הציונית בירושלם, ולמצוה גדולה יחשב לו.

עזמנת